

Doğma, canım-varlığım qədər
sevdiyim Azərbaycanım
mənim qibləgahımdır

İsmayıl Hacıyev

Qəzet 1921-ci
ildən çıxır

ŞƏRQ qapısı

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 211 (20.865)

9 noyabr 2013-cü il, şənbə

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 20 qəpik

Naxçıvan Dövlət Xalça Muzeyinin yenidənqurmadan sonra təqdimatı olmuşdur

Noyabrın 8-də Naxçıvan Dövlət Xalça Muzeyinin yenidənqurmadan sonra “Naxçıvan xalçaçıları” kitabının, “Azərbaycan xalçaları: Naxçıvan qrupu” jurnalının, “Naxçıvan xalçaları” sənədli filminin və muzeyin internet saytının təqdimat mərasimi keçirilmişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talıbov təqdimat mərasimində çıxış edərək demişdir: “Mədəniyyət və incəsənət daim qayğı tələb edən sahədir. **“Hər bir xalqın mədəni irsi onun milli sərvəti, tarixi və bu günüdür”** deyən ümum-millî liderimiz Heydər Əliyev ötən əsrin 70-ci illərindən başlayaraq milli-mədəni irsimizin qorunmasına xüsusi diqqət və qayğı göstərmişdir. Görülən tədbirlər nəticəsində xalq təbiiq sənətimiz yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuş, xalçaçılıq sənəti öz yüksək qiymətini almışdır”.

“Xalçaçılıq təbiiq sənətimizin elə bir sahəsidir ki, burada xalqımızın zəngin mənəvi aləmi, eləcə də həyat fəlsəfəsinə xas olan xüsusiyyətlər öz əksini tapmışdır”, – deyən Ali Məclisin Sədri bildirmişdir ki, xalça toxumaq sənəti tarixən Azərbaycanda, o cümlədən Naxçıvanda aparıcı peşə sahələrindən biri olmuşdur. Təbiəti, ictimai və mədəni inkişaf səviyyəsi, həyat və məişət şəraiti Naxçıvanda xalçaçılığı hələ uzaq keçmişlərdə sənətkarlığın mühüm sahələrindən birinə çevirmişdir. Bu ərazidə istehsal edilən iriölçülü, qalın toxunuşa malik xovlu və xovsuz xalçalardan məişətdə geniş istifadə edilmişdir. Arxeoloji qazıntılar zamanı əldə olunmuş ibtidai gil cəhərlər və sümükdən hazırlanmış iy ucları Naxçıvanın qədim toxuculuq mərkəzlərindən biri olduğunu təsdiq edir. Orta əsr müəllifləri Naxçıvanda xalçaçılığın geniş vüsət alması və bu ərazidə toxunan xalçaların şöhrət qazanması barədə öz əlyazmalarında dəyərli məlumatlar vermişlər. Bu da xarakterikdir ki, Naxçıvan xalçalarındakı həndəsi və nəbati formalı naxışlara, mifoloji cizgilərə bu ərazidəki tarix və mədəniyyət abidələrində də rast gəlinir.

Ali Məclisin Sədri demişdir: “Naxçıvan xalçaları Azərbaycan xalça sənətini ənənəvi naxışları və elementləri, özünəməxsus rəng çalarları ilə zənginləşdirmişdir. Naxçıvan xalçaçılıq məktəbinin bərpası və öyrənilməsi üçün 1998-ci ildə Naxçıvan Dövlət Xalça Muzeyi yaradılaraq fəaliyyətə başlamış, 2010-cu ildə muzey yeni bina ilə təmin olunmuşdur. Muzeydə Naxçıvan xalçaçılıq sənətinin öyrənilməsi və təbliği sahəsində müəyyən tədbirlər görülmüşdür. Bununla yanaşı, bir sıra təşkilati tədbirlər də həyata keçirilmiş, Naxçıvan Regional Peşə Tədris Mərkəzində “Xalçaçılıq” üzrə peşə kursları açılmış, Naxçıvan Qızlar Liseyində “Tikiş, toxuculuq və xalçaçılıq” dərniyi fəaliyyətə başlamış, “Naxçıvan Biznes Mərkəzi” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin xalq yaradıcılığı emalatxanasında xalça toxunması təşkil olunmuşdur.

Bu sahədə görülmən işlərin davamı kimi,

“Azər-İlmə” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin fəaliyyəti təqdirəlayiqdir. Cəmiyyət xalçaçılıq məktəbinin tədqiqi sahəsində təşəbbüskar olmuş, elmi və praktik əhəmiyyətli tədqiqatlar aparmış, Naxçıvan xalçaçılıq məktəbinə aid əldə etdiyi nadir xalçaları muzeyə hədiyyə etmişdir. Bundan əlavə, “Azər-İlmə” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti apardığı elmi araşdırmaların nəticəsi olaraq, nəfis tərtibatlı “Naxçıvan xalçaçıları” kitabını və “Azərbaycan xalçaları: Naxçıvan qrupu” jurnalını hazırlayaraq çap etdirmiş, “Naxçıvan xalçaları” sənədli filmini və Naxçıvan Dövlət

Xalça Muzeyinin internet saytını hazırlamışdır. İctimaiyyətə təqdim olunan bu yaradıcılıq məhsulları Naxçıvan xalçaçılıq məktəbinin bərpası və yaşadılması sahəsində çox qiymətli töhfələrdir. Bunlar eyni zamanda “Azər-İlmə” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin kollektivinin və direktorunun fəal vətəndaş və ziyalı mövqelərinin bəhrələridir. Bütün bunlara görə professor Vidadi Muradova və onunla birlikdə Naxçıvan xalçaçılıq məktəbinə aid xalçaların toplanmasında, kitab və jurnalların, sənədli filmin, internet saytının yaradılmasında əməyi olanların hamısına təşəkkürümü bildirirəm”.

Ali Məclisin Sədri demişdir: “Naxçıvan xalçaları, sadəcə, xalça deyil, bunlar həm də xalqımızın tarixini, mədəniyyətini, incəsənətini və məişət tərzini özündə yaşadan qiymətli nümunələrdir. Ona görə də bu nümunələrin öyrənilməsi, tədqiqat işlərinin davam etdirilməsi bundan sonra da diqqət mərkəzində saxlanmalıdır. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Naxçıvan Bölməsi Naxçıvan xalçaçılıq məktəbini elmi cəhətdən və sistemli şəkildə araşdırmalı, xalçaçılıq sahəsində unudulmaqda olan ənənələrin bərpasına çalışmalı, Naxçıvan Dövlət Arxiv İdarəsi ilə birlikdə xalçaçılıq məktəbinə dair elmi nəşrlər hazırlamalıdır.

Naxçıvan Dövlət Universitetində və Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunda təsviri incəsənət

ixtisası üzrə təhsil alan tələbələr Naxçıvan xalçaçılıq məktəbinə aid yeni nəşrlərlə tanış edilməli, bu nəşrlər tədris planına salınmalı, Naxçıvan Dövlət Xalça Muzeyində açıq dərslər keçilməlidir. Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi və İqtisadi İnkişaf nazirlikləri xalçaçılıq kurslarının təşkilini bundan sonra da davam etdirməlidirlər. İqtisadi İnkişaf Nazirliyi xalçaçılıqda istifadə olunan xammalın, təbii boyaların istehsalı və tədarükü üçün müvafiq tədbirlər görməli, xalça sənəti ənənələrinin yayıldığı ərazilərdə xalça istehsalını dəstəkləməli, muxtar respublikadakı xalçatoxuyanlar

üçün zəruri şərait yaratmalıdır”.

Ali Məclisin Sədri qeyd etmişdir ki, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi Naxçıvan xalçalarının təbliği sahəsindəki fəaliyyətini genişləndirməli, elmi əsaslarla yeni bələdçi mətnləri hazırlamalı, Naxçıvan Dövlət Xalça Muzeyinin internet saytındakı məlumatların yenilənməsini və elektron müraciətlərin cavablandırılmasını təmin etməlidir. Kütləvi informasiya vasitələrində Naxçıvan xalçaçılıq məktəbi haqqında elmi-kütləvi verilişlər, bu gün ictimaiyyətə təqdim olunan nəşrlər və muzeyin internet saytı barədə məlumatlar hazırlanmalı, xalça nümunələri və onların işlənmə xüsusiyyətləri ətraflı izah olunmalıdır.

Ali Məclisin Sədri qədim ənənələrə malik olan Naxçıvan xalçaçılıq məktəbinin qorunub yaşadılması və zənginləşdirilməsinin tək bu gün üçün yox, həm də gələcək nəsillər üçün vacib olduğunu qeyd etmiş, aid təşkilatların və elmi müəssisələrin bu sahədə fəaliyyətlərini daha da gücləndirmələrinin vacibliyini bildirmiş, onlara işlərində uğurlar arzulamışdır.

Tədbirdə çıxış edən Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Naxçıvan Bölməsinin sədri, akademik İsmayıl Hacıyev xalça sənətinin xalqımızın həyatı və məişəti ilə sıx bağlı olduğunu bildirmişdir. Qeyd olunmuşdur ki, tariximiz qədər qədim olan xalçaçılıq və bununla bağlı sənət sahəsi Tunc dövründən

başlayaraq inkişaf etmiş, daha da zənginləşərək bu günümüzdə gəlib çatmışdır. Son illər muxtar respublikada xalçaçılıq sənətinin inkişafı istiqamətində mühüm addımlar atılmış, mədəni irsimizin qorunması məqsədilə əhəmiyyətli tədbirlər görülmüşdür. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin “Naxçıvan Muxtar Respublikasında Xalq yaradıcılığı günlərinin keçirilməsi haqqında” 2009-cu il 7 fevral tarixli Sərəncamı xalçaçılıq sənətinin qorunmasına və inkişafına hərtərəfli şərait yaratmışdır. Həmçinin muxtar respublikada xalçaçılıq sənətinin yaşadılması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər bu sahə üzrə yeni elmi araşdırmaların aparılmasına stimül vermişdir.

“Azər-İlmə” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin direktoru, dekorativ-təbiiq sənət üzrə professor Vidadi Muradov çıxış edərək demişdir ki, bu gün zəngin koloriti, təkrarsız naxışları və orijinal kompozisiyaları ilə seçilən Naxçıvan xalçaçılıq məktəbinin tarixinə əlamətdar səhifə kimi yazılır. “Azər-İlmə” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti tərəfindən aparılan araşdırmalar zamanı Naxçıvan xalça məktəbi, Naxçıvan xalçalarının texniki və bədii xüsusiyyətləri ayrı-ayrılıqda tədqiq və təhlil olunmuşdur. Naxçıvan xalçaları haqqında aparılan fundamental araşdırmalar xalqımızın milli dəyərlər xəzinəsinə mühüm töhfədir. Bugünkü təqdimat mərasimi də Naxçıvan xalçaçılıq məktəbinin öyrənilməsi sahəsində həyata keçirilən tədbirlərin davamıdır. Vidadi Muradov Naxçıvan xalçaçılıq məktəbinin öyrənilməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərin bundan sonra da davam etdiriləcəyini bildirmişdir.

Xalçaçı Həcər Hümətovaya muxtar respublikada xalçaçılıq sənətinin qədim və müntəzəqə ənənələrinin yaşadılması, öyrənilməsi və təbliğinə göstərilən diqqət və qayğıya görə bu sahədə çalışan bütün xalçaçılar adından minnətdarlığını bildirmiş, Naxçıvan xalçaçılıq məktəbinin yeni nümunələrlə daha da zənginləşdirilməsi yolunda söylə çalışacaqlarını qeyd etmişdir.

Tədbirdə qeyd olunmuşdur ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2013-cü il 7 noyabr tarixli Sərəncamı ilə Naxçıvan Muxtar Respublikasında xalq yaradıcılığı – xalçaçılıq sahəsinin inkişafındakı səmərəli xidmətlərinə görə Vidadi Muradova “Naxçıvan Muxtar Respublikasının əməkdar incəsənət xadimi” fəxri adı verilmişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talıbov Naxçıvan Muxtar Respublikasının əməkdar incəsənət xadimi” fəxri adının döş nişanını və vəsiqəsini Vidadi Muradova təqdim etmiş, ona yeni yaradıcılıq uğurları arzulamışdır.

Dekorativ-təbiiq sənət üzrə professor Vidadi Muradov əməyinə verilən bu cür yüksək qiymətə görə minnətdarlıq etmişdir.

Ardu 2-ci səhifədə

Sonra Naxçıvan Dövlət Xalça Muzeyinin yeni internet saytı, “Naxçıvan xalçaçıları” kitabı, “Azərbaycan xalçaları: Naxçıvan qrupu” jurnalı və “Naxçıvan xalçaları” sənədli filmi haqqında məlumat verilmişdir. Bildirilmişdir ki, muzeyin www.xalca.nakhchivan.az internet saytı üç dildə hazırlanmışdır. Sayt “eksponatlar”, “elektron kitabxana”, “fotoqalereya”, “virtual ekskursiya” və “əlaqə” bölmələrindən ibarətdir. Sayta daxil olan istifadəçilər “eksponatlar” bölməsində muzeyin fondunda saxlanılan xalçalar və xalçaçılıq məmulatlarının fotosəkilləri, onların hansı dövrə və bölgəyə aid olması barədə məlumat ala bilərlər. “Elektron kitabxana” bölməsində müxtəlif dövrlərdə Azərbaycan xalçaçılıq sənəti ilə bağlı nəşr olunan elmi ədəbiyyatlar, jurnal və broşürlər yerləşdirilmişdir. Saytın xüsusi maraq doğuran bölmələrindən biri “virtual ekskursiya” bölməsidir ki, tamaşaçılar buradan Naxçıvan Dövlət Xalça Muzeyinin ekspozisiyasını virtual olaraq izləmə imkanına malikdirlər. Saytın “Naxçıvan tarixi”, “Naxçıvan xalçalarının xarakteristikası”, “Naxçıvan xalçaları” keçid bölmələrində isə müvafiq

sahələr üzrə elmi məlumatlar vardır. “Əlaqə” bölməsində muzey ilə operativ əlaqə saxlamaq və məktub göndərmək mümkündür.

Yüksək poliqrafik keyfiyyətlə çap olunmuş “Naxçıvan xalçaçıları” kitabı muxtar respublika tətbiqi sənətinə ən qiymətli hədiyyədir. Kitabda

Naxçıvan xalçalarının ümumi xarakteristikası, onlar haqqında məlumat və fotosəkillər, şəxsi kolleksiyalarda saxlanılan Naxçıvan xalçaları təqdim olunmuşdur. Naxçıvan xalçalarının texniki və bədii xüsusiyyətlərinin ayrı-ayrılıqda təqdim və təhlil olunduğu kitabda həm də muxtar respublikanın müxtəlif bölgələrindən olan 254 xalçaçı haqqında məlumat yerləşdirilmişdir. Kitabın sonunda isə şəxsi kolleksiyalarda saxlanılan 44 ədəd xalça nümunələri, onların toxuma tarixi və yeri haqqında məlumat verilmişdir. “Azərbaycan xalçaları: Naxçıvan qrupu” jurnalındakı məqalələrdə Naxçıvan xalçaçılıq məktəbi elmi şəkildə təhlil edilmişdir. “Naxçıvan xalçaları” sənədli filmində isə Naxçıvanda xalçaçılıq sənətinin inkişafının səciyyəvi cəhətlərindən və xalça-toxuma ənənələrindən söhbət açılır.

Sonda tədbir iştirakçıları yenidənqurmadan sonra Naxçıvan Dövlət Xalça Muzeyinin ekspozisiyasında nümayiş etdirilən eksponatlara baxmışlar.

**Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisinin mətbuat xidməti**

Ölkəmizdə dövlət rəmzlərinə
ən yüksək səviyyədə hörmət və ehtiramın göstəricisidir ki, 2009-cu ilin 17 noyabrında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev hər il 9 noyabr tarixinin “Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağı Günü” kimi qeyd edilməsi barədə Sərəncam imzalamışdır. Həmin sərəncamdan sonra hər il noyabrın 9-u möhtəşəm bayram kimi qeyd edilir.

Ən müqəddəs rəmzlərdən olan bayraq millətin varlığının, mövcudluğunun sübutu, müstəqil dövlət qurmaq və ona sahib çıxmaq bacarığının əsas göstəricisidir. Odur ki, özünütdəqiq simvolu olan bayraq bütün dünyada qürur və güvənc yeri sayılır. Bayraq həm də dövlətin və xalqın kimliyinin, apardığı azadlıq mücadiləsinin, təfəkkür və düşüncə tərzinin ən real ifadəsidir. Məhz bu baxımdan xalqımızın azadlığını, suverenliyini, öz istiqlalı uğrunda apardığı mübarizəni, milli kimliyini təənnüm edən üçrəngli bayrağımız milli qururumuzdur. Azərbaycanlı milli düşüncəsində bayrağa xüsusi münasibət tarix boyu özünü qabarıq göstərmiş, milli bayraq xalqımızın milli mövcudluq nişanəsi sayılmışdır. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yadigarı olan üçrəngli bayraq xalqımızın azadlıq məfkurəsinə, milli-mənəvi dəyərlərə və ümumbəşəri ideallara sadıqlığını nümayiş etdirir.

Üçrəngli bayrağımızın dövlət rəmzlərindən biri kimi qəbul edilərək ucaldılması Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövrünə təsadüf edir. Fətəli xan Xoyskinin rəhbərlik etdiyi Azərbaycan Müvəqqəti Hökumətinin 1918-ci il 24 iyun tarixli qərarı ilə üzərində ağ aypara və səkkizguşəli ulduz təsviri olan qırmızı rəngli bayraq Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Dövlət bayrağı kimi qəbul olunmuşdur. 1918-ci il noyabrın 9-da isə Nazirlər Kabinetinin Bakıda keçirilən iclasında Fətəli xan Xoyski milli bayraq haqqında məruzə ilə çıxış etmişdir. Müzakirələrdən sonra yaşıl, qırmızı və mavi rənglərdən, ağ aypara və səkkizguşəli ulduzdan ibarət olan bayraq Dövlət bayrağı kimi qəbul olunmuşdur.

Azərbaycanın üçrəngli bayrağı dahi mütəfəkkir və ziyalı Əli bəy Hüseynzadənin hələ ötən əsrin əv-

9 Noyabr Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağı Günüdür

Müstəqilliyimizin və dövlətçiliyimizin rəmzi

Azərbaycan bayrağı

vəllərində milli yaşam fəlsəfəsi kimi irəli sürdüyü “Türkləşmək, müasirləşmək, islamlaşmaq” devzinə əsaslanmışdır. Türkləşmək – milli ənənələrin dirçəlməsi, milli dilin, ədəbiyyatın, tarix və mədəniyyətin yüksəldilməsi, müasirləşmək – müasir elm və texnikanın nailiyyətlərinin öyrənilib nəticələrinin milli elm və mədəniyyətin inkişafına istiqamətləndirmək, Qərb demokratiyası ənənələrindən istifadə etmək, islamlaşmaq isə – dini-mədəni və ümumbəşəri dəyərlərin inkişaf etdirilməsi deməkdir.

1920-ci il aprelin 28-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqut etməsi və Sovet hakimiyyətinin qurulması ilə üçrəngli bayrağımız 70 il yalnız ürəklərdə yaşamışdır.

Azərbaycan Respublikasının üçrəngli bayrağı ikinci dəfə 1990-cı il noyabrın 17-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Sovetinin sessiyasında ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə qaldırılmışdır. Həmin sessiya Azərbaycan dövlətçiliyinin bərpası prosesinin həyata keçirilməsi ilə bağlı bir çox məsələlərin müzakirə olunması, ölkəmizi müstəqilliyə aparan yolda tarixi qərarların qəbul edilməsi ilə əlamətdar olmuşdur. Məhz ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə həmin sessiyada “Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının adının dəyişdirilməsi haqqında”, “Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali dövlət hakimiyyəti orqanı haqqında”, “Naxçıvan Muxtar Respublikasının dövlət rəmzləri haqqında” tarixi qərarlar qəbul edilmişdir. “Naxçıvan Muxtar Respublikasının dövlət rəmzləri haqqında” Qərarə əsasən, müstəqilliyimizin əsas atributlarından olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli bayrağı Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət bayrağı kimi qəbul olunmuşdur. Bununla əlaqədar ümummilli lider Heydər Əliyevin

öz əli ilə yazıb imzaladığı Ali Məclisin qərarında deyilirdi:

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi **qərara alır:**

1) *İlk Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli Dövlət bayrağı Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət bayrağı kimi təsis edilsin.*

2) *Naxçıvan Muxtar Respublikasının digər dövlət rəmzi – Dövlət himni və gerbi haqqında məsələ öyrənilib Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin müzakirəsinə verilsin.*

3) *Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli Dövlət bayrağının, bütövlükdə, Azərbaycan SSR-in dövlət rəmzi kimi təsis edilməsi məsələsi qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında Azərbaycan SSR Ali Sovetindən xahiş edilsin.*

1991-ci il fevral ayının 5-də Azərbaycan Respublikasının Ali Soveti üçrəngli bayrağın Azərbaycanın Dövlət bayrağı kimi qəbul edilməsi haqqında qərar qəbul etmişdir.

Bakıda Dövlət Bayrağı Meydanının açılış mərasimində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev həmin dövrdən danışarkən demişdir: **“1990-cı il noyabrın 17-də ilk dəfə olaraq Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bayrağı Azərbaycanda Dövlət bayrağı kimi qaldırıldı. Ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında Naxçıvan Ali Sovetinin sessiyasında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bayrağı Naxçıvanda Dövlət bayrağı kimi təsdiq edildi. Eyni zamanda o vaxtkı Azərbaycan Ali Soveti qarşısında vəsatət qaldırıldı və tələb edildi ki, bu bayraq Azərbaycanın Dövlət bayrağı kimi qəbul edilsin”.**

Ulu öndərimiz Heydər Əliyevin 1993-cü ildə Azərbaycanda ikinci dəfə siyasi hakimiyyətə qayıdışından sonra Dövlət bayrağı da milli suverenliyin simvolu kimi təsdiq olunmuş, Azərbaycan Respublikasının Dövlət

rılması (asılməsi) və ya yerləşdirilməsi qaydaları təsbit olunmuş, Dövlət bayrağının istifadəsinə dair tələblər və məhdudiyyətlər, habelə Dövlət bayrağı haqqında qanunvericiliyin pozulmasına görə məsuliyyət müəyyənəşdirilmişdir.

Bu gün Azərbaycanda dövlət atributlarına hörmət və ehtiram yüksək səviyyədədir. Bu da ulu öndərimizin yolunu uğurla davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin dövlət rəmzlərinə olan münasibətindən qaynaqlanır, milli ideallara bağlılıq özünü həm də üçrəngli bayrağımıza münasibətdə qabarıq göstərir. Ölkə rəhbəri müstəqilliyimizin simvolu olan dövlət atributlarının əhəmiyyətini artırmaq, onların mənə və mahiyyətini gənc nəsle aşılamaq məqsədilə həyata keçirilən bir çox layihələrin ideya müəllifidir. Dövlət başçısı 2007-ci il noyabrın 17-də “Azərbaycan Respublikasının paytaxtı Bakı şəhərində Dövlət Bayrağı Meydanının yaradılması haqqında” Sərəncam imzalamış, həmin ilin dekabrında Bakının Bayıl qəsəbəsində Dövlət Bayrağı Meydanının təməli qoyulmuş, 2010-cu il sentyabrın 1-də isə Dövlət Bayrağı Meydanının təntənəli açılış mərasimi keçirilmişdir.

Bu abidə möhtəşəm sənət əsəridir. Ümumi ərazisi 60 hektar, yuxarı hissəsinin sahəsi 31 min kvadratmetr olan meydanda zəruri infrastruktur

Xalqımızın, bütün dünya azərbaycanlılarının azadlığının, şərf və ləyaqətinin, milli birliyinin ifadəsi, hörmət və ehtiramının tək ünvanı olan Azərbaycan bayrağı millətimizin və dövlətimizin simvoludur. Dövlət bayrağı respublikamızın dövlət qurumlarının və diplomatik nümayəndəliklərinin binaları üzərində ucalır, mühüm beynəlxalq tədbirlər, mötəbər mərasimlər və məclislərlə yanaşı, irimiqyaslı ictimai-siyasi toplantılarda, mədəni tədbirlərdə və idman yarışlarında qaldırılır. Azərbaycan bayrağını müqəddəsləşdirən təkə onun və yerimiz olması deyil, bayraq həm də dövlətimizin, bütövlükdə, xalqımızın gələcək yolunu müəyyənəşdirən bələddədir. Milliliyi, dini inancımızı və müasirliyi təcəssüm etdirən bayrağımız azərbaycanlılara öz soykökünü xatırladır, üzərində dalğalanan torpağın qədimliyini göstərir. Bu gün ən yüksək zirvələrdə dalğalanan üçrəngli bayrağımız Azərbaycan dövlətinin gücünü və xalqımızın milli birliyini nümayiş etdirir.

“Şərq qapısı”

12 Noyabr Konstitusiya Günüdür

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası
hüquq və azadlıqların ali təminatçısıdır

bir kəlmənin, hər bir sözün mənasını dəfələrlə araşdırmışam. Onun bu gün, gələcək üçün nə qədər əsaslı olmasını dəfələrlə təhlil etmişəm. Mən çox rahatlıq hissi ilə bu layihənin altına imza atıram və bu layihəyə görə tam cavabdeh olduğumu bəyan edirəm”.

1995-ci il noyabrın 12-də Azərbaycan xalqı çoxəsrlik dövlətçilik ənənələrini davam etdirərək ümumxalq səsverməsi – referendum yolu ilə özünün ilk milli Konstitusiyasını qəbul etdi. Konstitusiyada demokratik təsisatlar, hüquqi dövlətin atributları, hakimiyyət bölgüsü, insan hüquq və azadlıqları və onların təminatı kimi mütləq müddəalar öz əksini tapmışdı. Dövlət müstəqilliyini, suverenliyini və ərazi bütövlüyünü qorumaq, demokratik quruluşa təminat vermək, vətəndaş cəmiyyətinin bərqərar edilməsinə nail olmaq, qanunların aliliyini təmin edən hüquqi, dünyəvi dövlət qurmaq, hamının layiqli həyat səviyyəsini təmin etmək, ümumbəşəri dəyərlərə sadıq qalaraq digər xalqlarla dostluq, sülh, əmin-amanlıq şəraitində yaşamaq kimi ülvəniyyətlərin bəyan edilməsi Konstitusiyamızın demokratik dəyərlərini əks etdirir. Bu Konstitusiya özünün hüquqlilik dəyərinə, demokratiklik əlamətlərinə görə dünyanın bir çox inkişaf etmiş dövlətlərinin konstitusiyaları ilə müqayisədə daha təkmil və əhatəlidir.

Hər bir demokratik ölkədə hakimiyyət yalnız xalqın iradəsi əsasında formalaşa bilər. Təsədüfi deyil ki, Konstitusiyamızın birinci maddəsi Azərbaycan xalqını dövlət hakimiyyətinin yeganə mənbəyi hesab edir. Əsas Qanunda sərbəst və müstəqil öz müqəddəratını həll etmək, öz idarəetmə formasını müəyyən etmək xalqın suveren hüququ kimi təsbit olunur. Konstitusiyamızın ikinci fəslilə Azərbaycan dövlətinin hüquqi statusu müəyyənləşdirilmiş, siyasi-hərbi, sosial-iqtisadi inkişafının əsas prinsipləri təsbit olunmuşdur. Dövlətin idarəetmə mexanizmi isə dünyanın demokratik cəhətdən inkişaf etmiş ölkələrində əsas meyar kimi götürülərək sınaqdan çıxmış hakimiyyətin səlahiyyətlər bölgüsü əsasında

Ulu öndər Heydər ƏLİYEV: *Konstitusiya, birinci növbədə, dövlətlə, hakimiyyətlə xalqın arasında olan münasibətləri özündə əks etdirməlidir. Hakimiyyət bölgüsü, qanunvericilik, ali icra, məhkəmə hakimiyyətləri – bunların hamısı xalqın iradəsinə söykənməli, seçkilər yolu ilə təmin olunmalıdır. Dövlət xalqın işi olmalıdır. Xalq dövlət üçün yox, dövlət xalq üçün olmalıdır və bu prinsiplər Konstitusiyamızın əsasını təşkil etməlidir.*

həyata keçirilməsi prinsipinə əsasən təşkil olunmuşdur. Beləliklə, dövlət hakimiyyəti 3 qola – qanunverici, icra və məhkəmə hakimiyyətlərinə bölünərək yüksək hüquqi imperativlərə və hüququn aliliyinə tabe edilmişdir.

Konstitusiyamızda ilk dəfə yerli özünüidarəetmə orqanları kimi bələdiyyələrin statusu konstitusion səviyyədə təsbit edilmişdir. Məhz milli Konstitusiyamızın qəbulundan sonra Azərbaycanda ilk dəfə yerli özünüidarəetmə orqanı – bələdiyyələr yaradılmış və fəaliyyətə başlamışdır. Konstitusiyamızın mütləq cəhətlərindən biri də onun üçdə bir hissəsinin insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarına həsr olunması, bu hüquq və azadlıqların qorunmasının dövlət hakimiyyəti orqanlarının əsas vəzifəsi kimi müəyyən edilməsidir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının qəbulu nəticəsində qarşıya çıxan ən böyük vəzifələrdən biri yeni hüquq sisteminin formalaşması, məhkəmə-hüquq islahatlarının həyata keçirilməsi olmuşdur. Bu sahədə atılmış ciddi addımlar nəticəsində ölkədə müasir tələblərə cavab verən üçpilləli məhkəmə sistemi bərqərar olmuşdur ki, bu da vətəndaşların qanuni maraq və mənafeələrinin ədalət mühakiməsi yolu ilə birinci, apelyasiya və kassasiya instansiyası məhkəmələri tərəfindən daha etibarlı şəkildə müdafiə olunmasına geniş imkan yaratmışdır. Məhkəmə hakimiyyətinin ali orqanı sayılan, Konstitusiya nəzarətini həyata keçirən Konstitusiya Məhkəməsinin statusu da məhz ilk dəfə olaraq ali qanunumuzda müəyyən olunmuşdur.

Qeyd etdiyimiz kimi, memarı ümummilli lider Heydər Əliyev olan Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası müstəqil, hüquqi və dünyəvi Azərbaycan dövlətinin əsaslarını təsbit edən mühüm və

bitkin normativ sənəddir. Lakin qanunvericilik prosesi daim inkişaf etdiyi, dinamik olduğu və dövrün tələblərinə uyğunlaşdığı zaman daha mükəmməl və təcrübə əhəmiyyətə malik olur. Bu baxımdan Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq arenaya integrasiyasının gücləndiyi və hüququn müasir inkişafı şəraitində Konstitusiya islahatlarının aparılması zərurətə çevrilmişdir. Məhz bu zərurətdən qaynaqlanaraq 2002-ci il avqustun 24-də və 2009-cu il martın 18-də referendum keçirilməklə Konstitusiyaya əlavə və dəyişikliklər edilmişdir. Bu əlavə və dəyişikliklər, ilk növbədə, cəmiyyətimizin inkişafından doğan və Konstitusiyanın, bütövlükdə, hüquq sisteminin təkmilləşdirilməsi, demokratikləşdirmə proseslərinin dərinləşdirilməsi və insan hüquqlarının daha səmərəli müdafiə edilməsi zərurətindən irəli gəlmişdir.

Əsas Qanunumuzun səkkizinci fəslilə, bütövlüklə, Naxçıvan Muxtar Respublikasının statusuna həsr olunmuşdur. Həmin fəsildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Azərbaycan Respublikasının tərkibində muxtar dövlət kimi təsbit olunmuş, muxtar respublikada hakimiyyətlərin bölgüsü və onların səlahiyyət dairələri müəyyənləşdirilmişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, Naxçıvanın muxtariyyət statusu tarixi zərurət nəticəsində meydana çıxmış, 1921-ci il tarixli Moskva və Qars müqavilələri ilə müəyyən olunmuşdur. Naxçıvanın muxtariyyətinin qorunub saxlanması, ona muxtar dövlət statusunun verilməsi ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının qəbulundan ötən qısa müddət ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikasının 6 fəsil, 50 maddə və keçid müddəalarından ibarət olan Konstitusiyası hazırlanaraq qəbul olunmuş, Azərbaycan Res-

publikasının 1998-ci il 29 dekabr tarixli Konstitusiya Qanunu ilə təsdiq edilmiş və 8 yanvar 1999-cu il tarixdən qüvvəyə minmişdir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının qəbulu muxtar respublikanın ictimai-siyasi həyatında mühüm əlamətdar hadisəyə çevrilmiş, muxtar respublikada dövlət idarəetməsinin təşkilinin mükəmməl hüquqi bazasını yaratmışdır. Ötən illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Konstitusiyasına da bir sıra dəyişikliklər edilmişdir. Naxçıvan Muxtar Respublikasında İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkillik (Ombudsman) institutunun yaradılmasının hüquqi əsaslarını formalaşdırmaq üçün 2005-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Konstitusiyasına əlavə və dəyişikliklər edilmiş, “Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili (Ombudsman) haqqında” Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanunu qəbul olunmuş və 2006-cı il tarixdən Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili təsisatı fəaliyyətə başlamışdır. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin fəaliyyəti, iş qaydası, qanunvericilik təşəbbüsü hüququ və məhkəmə hakimiyyətinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə 2009-cu ildə “Naxçıvan Muxtar Respublikasının Konstitusiyasına əlavə və dəyişikliklər edilməsi haqqında” Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanunu qəbul edilmiş və 30 sentyabr 2010-cu il Konstitusiya Qanunu ilə təsdiq edilmişdir.

Konstitusiyamızın müddəalarından irəli gələrək dövlətin ali məqsədi sayılan insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının, Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının layiqli həyat səviyyəsinin təmin edilməsi istiqamətində ölkə başçısı cənab İlham Əliyev tərəfindən çoxşaxəli islahatlar həyata keçirilir. Vətəndaş hüquqlarının daha asan həyata keçirilməsini təmin etmək məqsədilə yeni mexanizmlər, təsisatlar yaradılır və bütün bunlar da insanlara öz konstitusion hüquqlarını sərbəst və mənasız şəkildə həyata keçirməyə imkan yaradır.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası möhkəm hüquqi bazaya malikdir və bu ali normativ sənəd hələ uzun müddət müstəqil dövlətimizin demokratik inkişaf hədəflərini müəyyənləşdirəcəkdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin mətbuat xidməti

Hər il 12 noyabr – Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının qəbul olduğu gün ölkəmizdə rəsmi dövlət bayramı kimi qeyd olunur. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının hazırlanması və qəbul edilməsi xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin dönməz iradəsi, gərgin əməyi, dərin hüquq düşüncəsi və siyasi uzaqgörənliyi nəticəsində mümkün olmuşdur.

Konstitusiya dövlət və xalq arasında ən mühüm ictimai münasibətləri tənzimləyən, konstitusion quruluşun, dövlət hakimiyyəti təşkilinin əsaslarını özündə əks etdirən ən ali qanundur. Digər qanunlardan fərqli olaraq, Konstitusiyanı ona görə “Əsas Qanun” adlandırırlar ki, o, ictimai həyatın bütün sahələrini əhatə edən münasibətləri nizama salır, habelə cəmiyyətdə siyasi sabitliyin, ümumi maraqların təminatçısı kimi çıxış edir, dövlətin statusunu, fəaliyyət konsepsiyasını, gələcək prioritetlərini əks etdirir, şəxsiyyət, cəmiyyət və dövlət arasında münasibətlərin sivil qaydalarını müəyyən edir.

Ölkəmiz müstəqilliyinə qovuşduqdan sonra olduqca çətin şəraitdə, siyasi-hüquqi, sosial-iqtisadi vəziyyətin ağır olduğu bir dövrdə ölkənin ali hüquqi qüvvəyə malik sənədini – Konstitusiyasını hazırlamaq, özü də müxtəlif siyasi qüvvələrin təsirindən azad, demokratik dəyərlərə əsaslanan, xalqın iradəsinə tam əks etdirən bir formada qəbul etmək olduqca çətin idi. Bu tələyikli, xüsusi həssaslıq və güclü siyasi iradə tələb edən məsələnin həlli də məhz Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. 1995-ci ildə Konstitusiya Komissiyası yaradıldı. Komissiyanın ilk iclası 1995-ci il iyunun 5-də ulu öndər Heydər Əliyevin sədrliyi ilə keçirildi. İclasda ölkənin təcrübəli və yüksək təhsilli hüquqşünasları, dövlət hakimiyyətinin hər üç qolundan olan nümayəndələr, ziyalılar, alimlər iştirak edirdilər. Böyük zəhmət tələb edən gərgin işdən sonra Əsas Qanunun baza müddəaları, daha sonra isə onun layihə mətni ictimai müzakirəyə çıxarıldı. Ümummilli lider Heydər Əliyev Konstitusiya layihəsinin hazırlanması üzrə komissiyanın sədri kimi Konstitusiyayı belə qiymətləndirirdi: **“Bu sənədin hazırlanmasına xeyli vaxt sərf etmişəm. Haqqım var ki, deyəm, çox zəhmət çəkmişəm. Hər**

Noyabrın 8-də Naxçıvan şəhərində Dövlət Bayrağı Günü münasibətilə yürüş-konsert təşkil edilmişdir.

Yürüşdən əvvəl ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin abidəsi önünə gül dəstələri qoyulmuş, Naxçıvan Qarnizonunun Nümunəvi Hərbi Orkestri Azərbaycan Respublikasının Dövlət himnini səsləndirmişdir.

Tədbirin aparıcısı qeyd etmişdir ki, dövlətçiliyimizin simvoluna çevrilən üçrəngli bayrağımız ilk dəfə 1990-cı il noyabrın 17-də müstəqil Azərbaycanın qurucusu, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin sədrliyi ilə keçən Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sessiyasında Dövlət bayrağı kimi qaldırılmış və bununla bağlı qərar qəbul edilmişdir. O zaman qəbul olunan üçrəngli bayrağımız müstəqilliyimizin əzəmətinə və simvoluna çevrilmişdir. Ona görə də bu gün Dövlət bayrağımızın ilk qəbul olduğu tarixi məkan kimi muxtar respublikamızda Bayraq Günü böyük qürur hissi ilə qeyd edilir. Bu gün Naxçıvan şəhərində keçirilən yürüş də Dövlət Bayrağı Günüə həsr olunmuşdur.

Bayraq dövlətin şərafətidir, qüdrətidir. Bayraq xalqın müstəqillik və suverenlik rəmzidir. Vətən torpağı

Naxçıvanda Dövlət Bayrağı Günü münasibətilə yürüş-konsert keçirilmişdir

üzərində dalğalanan Dövlət bayrağımız milli qürurumuzdur. Ona görə də bu bayrağa ehtiram göstərilməsi hər bir vətəndaşın müqəddəs bor-

cudur. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin dediyi kimi: **“Azərbaycan bayrağı müstəqil dövlətimizin rəmzidir. Görək hər bir Azərbaycan**

vətəndaşı, xüsusən gənc nəsil bunu dərk etsin, qiymətləndirsin. Onda bayrağa olan məhəbbət eyni zamanda Vətənə, xalqa, dövlətə olan

məhəbbətə bərabər olsun”.

705 sayılı hərbi hissənin, “Naxçıvan” Sərhəd Diviziyasının, Daxili Qoşunların Naxçıvan Alayının, Naxçıvan Muxtar Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyi Mülki Müdafiə Alayının nümunəvi bölmələrinin, Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyin kursantlarının, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri yanında Gənclər Fondunun fəalllarının, Yeni Azərbaycan Partiyası Heydər Əliyev adına Gənclər Birliyinin üzvləri və gənc idmançıların, Heydər Əliyev adına tam orta məktəbin şagirdlərinin, 705 sayılı tam orta məktəbin “Şahin” və “Cəsurlar”ının qatıldığı yürüşə Heydər Əliyev Muzeyinin önündən start verilmişdir. Yürüş iştirakçıları Heydər Əliyev Sarayına qədər olan məsafəni və geri – Heydər Əliyev Muzeyinə qədər olan yolu təntənəli marş sədaları altında nizami addımlarla qət etmişlər.

Mindən çox gəncin qatıldığı yürüş şəhər sakinləri tərəfindən alqışlarla qarşılanmışdır.

Sonra Heydər Əliyev Muzeyinin önündə Naxçıvan Qarnizonunun Nümunəvi Hərbi Orkestrinin konserti olmuşdur.

✶ Səbuhi HÜSEYNOV

Üçrəngli bayrağım

Göylərdən almısan mavi rəngini,
Təbiət bəxş edib öz çaləngini,
Döyüşdə çalmısan zəfər cəngini.
Qalxıb ucalmısan Vətənlə qoşa,
Üçrəngli bayrağım, yaşa, min yaşa!

Xalqımın sevgisi, məhəbbətişən,
Yurdumun vüqarı, əzəmətişən,
Sən ulu Heydərin əmanətişən.
Qalxıb ucalmısan Vətənlə qoşa,
Üçrəngli bayrağım, yaşa, min yaşa!

Sən qan yaddaşımısan, mənim elimsən,
Neçə yad ölkədə ötən dilimsən,
Ən uca zirvəyə çatan əlimsən.
Qalxıb ucalmısan Vətənlə qoşa,
Üçrəngli bayrağım, yaşa, min yaşa!

Sinəndə parlayır, ayın, ulduzun,
Səninlə fəxr edir hər oğlun, qızın,
Yurdunda gül açıb ən böyük arzun.
Qalxıb ucalmısan Vətənlə qoşa,
Üçrəngli bayrağım, yaşa, min yaşa!

Rövşən HÜSEYNOV

Hər il ölkəmizdə 10-17 noyabr tarixi “Tələbə-gənclər həftəsi” kimi qeyd olunur.

Ölkəmizdə gənclər siyasətinin əsası ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuşdur. Ulu öndər gənclərə göstərilən diqqət və qayğıni daim dövlət siyasətinin prioritet istiqaməti kimi müəyyənləşdirmişdir. Bu sahənin hüquqi bazasının yaradılması, gənclərlə işin daha da təkmilləşdirilməsi məsələləri daim diqqət mərkəzində saxlanılmış, ölkənin ictimai-siyasi həyatında gənclərin yaxından iştirakı üçün lazımi şərait yaradılmışdır. 1999-cu ildə “Dövlət gənclər siyasəti haqqında” Fərman imzalanmış, 2002-ci ildə “Gənclər siyasəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu qəbul edilmiş, müxtəlif illərdə “Azərbaycanda gənc istedadlara dövlət qayğısı haqqında” Fərman, “Gənc istedadlar üçün xüsusi təqəüdlərin təsis edilməsi haqqında” Sərəncam, “Bədən tərbiyəsi və idman haqqında”, “Gənc istedadlar üçün xüsusi təqəüdlərin təsis edilməsi haqqında”, “Azərbaycanın gənc istedadlarına dövlət qayğısı haqqında” qanun, fərman və sərəncamlar, habelə “Gənc ailə”, “Ordudan tərxis olunmuş gənclərin məşğulluğu” Dövlət proqramları qəbul edilmiş, gənc nəslin mütəşəkkil qüvvə kimi formalaşmasına, mədəni-ideoloji cəhətdən tam yetkinləşməsinə, sosial problemlərinin həllinə, faydalı məşğulluğunun təmin olunmasına geniş imkanlar açılmış, bu sahədə əsas vəzifə və məqsədlər müəyyənləşdirilmişdir.

Gənclərin hər bir ölkənin ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi, elmi-mədəni həyatında mühüm yer tutduğunu qeyd edən ulu öndər Heydər Əliyev deyirdi: *“Hər bir xalq özünün xoşbəxt gələcəyə olan ümidlərini, ilk növbədə, gənc nəsilə bağlayır. Gənc nəslin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə olunması onun mənsub olduğu xalqın rifahının, ölkənin çiçəklənməsinin rəhnidir. Bu gün iftixar və qürur hissi ilə bildirmək istəyirəm ki, müasir Azərbaycan gəncliyi milli-mənəvi dəyərlərimizi, doğma ana dilimizi, ata-babalarından qalan gözəl adət-ənənələrimizi göz bəbəyi kimi indi də qoruyub yaşadır”*.

Ulu öndər Heydər Əliyevin dövlət gənclər siyasətinin inkişafı istiqamətində müəyyənləşdirdiyi siyasi xətt bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin diqqət və qayğısı ilə özünün keyfiyyətə

10-17 noyabr Beynəlxalq Tələbə-Gənclər Həftəsidir

Gəncliyə qayğı gələcəyə qayğıdır

yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuşdur. Azərbaycan gəncliyi ictimai həyatın bütün sahələrində aktiv fəaliyyəti ilə seçilir, gənclərimiz siyasi, iqtisadi, humanitar, sosial tədbirlərin həyata keçirilməsində yaxından iştirak edirlər. Dövlət başçısının 2005-ci il avqustun 30-da imzaladığı “Azərbaycan Gəncliyi Dövlət Proqramının (2005-2009-cu illər) təsdiq edilməsi haqqında” Sərəncamı, Azərbaycan gənclərinin növbəti forumlarının keçirilməsi, 2007-ci ilin “Gənclər ili” elan olunması gənclərin və yeniyetmələrin vətənpərvərlik, vətəndaşlıq tərbiyəsinin daha da gücləndirilməsi, onların məşğulluğunun təmin edilməsi, sahibkarlıq fəaliyyətlərinə kömək göstərilməsi, sosial problemlərinin həlli, o cümlədən yaradıcı və istedadlı gənclər, gənc ailələrə dövlət qayğısının artırılması, mənzil şəraitlərinin yaxşılaşdırılması və gənclərin dövlət quruculuğu işlərinə geniş cəlb edilməsinə mühüm töhfələr vermişdir. “Xüsusi istedadla malik olan uşaqların (gənclərin) yaradıcılıq potensialının inkişafı üzrə Dövlət Proqramı (2006-2010-cu illər)”, “2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı”, “Azərbaycan Respublikasında texniki-peşə təhsilinin inkişafı üzrə Dövlət Proqramı (2007-2012-ci illər)” və “Azərbaycan gəncliyi 2011-2015-ci illərdə Dövlət Proqramı” gənclərin dünyanın nüfuzlu ali məktəblərində təhsil almağa göndərilməsinə, yaradıcılıq potensialının aşkara çıxarılmasına və inkişaf etdirilməsinə, intellektual səviyyəsinin yüksəldilməsinə, xüsusi istedadlı gənclərin seçilməsinə və müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsinə, gənclərin sosial problemlərinin həllinə böyük töhfələr vermişdir.

Gənclər siyasətinin ən vacib istiqamətlərindən biri də təhsil sahəsində aparılan islahatlardır. Ölkəmizin hər yerində müasir standartlara cavab verən yeni məktəb binalarının tikilib istifadəyə verilməsi, ali təhsil müəssisələrinin müasir avadanlıqlarla təmin edilməsi bunu bir daha sübut edir. “2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili

üzrə Dövlət Proqramı”na uyğun olaraq, hər il xarici ölkələrdə təhsil almağa göndərilən gənclərin sayı artır. Bu da Azərbaycanda intellekt kapitalının inkişafına xidmətin ən mühüm amillərindəndir. Elmi müəssisələrin, məktəblərin kompüterləşdirilməsi, gənc vətəndaşlarımızın virtual dünyaya çıxışının təmin edilməsi, onların informasiya texnologiyaları ilə işləmək vərdişlərinə yiyələnmələri üçün atılan məqsədyönlü addımlar Azərbaycanda insan kapitalının inkişafı baxımından böyük əhəmiyyət daşıyır. Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev Azərbaycan gəncliyinin savadlı böyüməsinin vacibliyini qeyd edərək demişdir: *“...Hər bir insanın gücü, əlbəttə ki, onun biliyindən asılıdır. Ona görə mənim düşürlər ki, yaxşı bilik almaq, yaxşı savad almaq və istənilən sahədə peşəkar olmaq hər bir gəncin, hər bir insanın həyatda yaxşı yer tutmasına gətirib çıxaracaqdır”*.

Dövlət gənclər siyasəti Naxçıvan Muxtar Respublikasında da uğurla həyata keçirilir. Son illər gənclərimizin muxtar respublikamızın ictimai-siyasi, iqtisadi və mədəni həyatında fəal iştirakı, sosial problemlərinin həlli və hüquqlarının müdafiəsinin təmin edilməsi, gənclər siyasətinin bütün istiqamətləri üzrə müvafiq dövlət proqramlarının səmərəli həyata keçirilməsi, gənc istedadlara dövlət qayğısının artırılması, elm, təhsil, iqtisadiyyat, mədəniyyət, dövlət idarəçiliyi və digər sahələrdə gənc kadrların irəli çəkilməsi və xidmətlərinin qiymətləndirilməsi, bütövlükdə, gənclər siyasətinin həyata keçirilməsi istiqamətində görülən tədbirlərdir. Muxtar respublikamızda gənclərin asudə vaxtının səmərəli təşkili, yaradıcılıq potensialının üzə çıxarılması da daim diqqət mərkəzində saxlanılır. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin

2006-cı il 30 may tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Naxçıvan Muxtar Respublikasında xüsusi istedadla malik olan uşaqların (gənclərin) yaradıcılıq potensialının inkişafı üzrə Dövlət Proqramı (2006-2010-cu illər)”nın icrası uğurla başa çatdırılmışdır.

Son illər ərzində muxtar respublikanın şəhər və rayonlarında olimpiya idman komplekslərinin, idman mərkəzlərinin, uşaq-gənclər idman məktəblərinin, şahmat məktəblərinin, stadionların, süni örtüklü mini-futbol meydançalarının, orta məktəblərdə idman zallarının və sadətipli idman qurğularının istifadəyə verilməsi gənc nəslin fiziki sağlamlığının qorunması və kütləvi bədən tərbiyəsinin inkişafı baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talbov gənclərin cəmiyyət həyatında mühüm rol oynadığını bildirərək demişdir: *“Hər bir ölkənin gələcəyi cəmiyyətin ictimai-siyasi həyatında aparıcı rol oynayan gəncliyin əlindədir. Gənc nəslin sağlam ruhda böyüməsi, savadlı, yüksək mədəni tərbiyəyə malik olması çox vacibdir”*. Bu gün muxtar respublikamızda gənclərin sosial müdafiəsinin və məşğulluğunun təmin edilməsi, yaradıcılıq axtarışlarının stimullaşdırılması, milli ruhda tərbiyəsi, hərbi-vətənpərvərlik tərbiyəsinin gücləndirilməsi, sağlam həyat tərzinin təbliği də diqqət mərkəzindədir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin “Naxçıvan Muxtar Respublikasında gənc istedadlara dövlət qayğısının artırılması haqqında” 2012-ci il 31 yanvar tarixli Fərmanı muxtar respublikamızda gənclərə göstərilən yüksək diqqət və qayğının daha bir ifadəsidir.

Həmçinin Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin fərmanları ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənc İstedadlarının “Qızıl kitabı”nın təsis edilməsi, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri yanında Gənclər Fondunun yaradılması regionumuzda gənclərə göstərilən diqqət və qayğının məntiqi davamıdır. Bu istiqamətdə görülən işlərin nəticəsi

olaraq Ali Məclis Sədrinin sərəncamı ilə idman və mədəniyyət sahələrində fəaliyyət göstərən 3 nəfər istedadlı gənc xüsusi təqəüdə layiq görülmüşdür. Bundan başqa, Naxçıvan şəhərində Gənclər Mərkəzi inşa olunur ki, bu da gənclərin xüsusi layihələr vasitəsilə vahid bir məkanda toplanması, gənclərin inkişafı, onların asudə vaxtlarının səmərəli təşkili baxımından xüsusi əhəmiyyətə malik bir addımdır.

Muxtar respublikada tələbə-gənclər həftəsi də hər il yüksək səviyyədə qeyd olunur. Bu məqsədlə müvafiq qurumlar tərəfindən tədbirlər planı hazırlanır, ali və orta ixtisas məktəbləri ilə birlikdə silsilə tədbirlər keçirilir. Bu il tələbə-gənclər həftəsi ilə bağlı Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri yanında Gənclər Fondu və Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyi birlikdə tədbirlər planı hazırlamışdır. Tədbirlər planında ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin tələbələri arasında müxtəlif müsabiqələrin, idman yarışlarının və digər mədəni tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Keçirilən bu tədbirlər gənclərin asudə vaxtının səmərəli təşkili və onların integrasiyası baxımından olduqca mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Ümummilli lider Heydər Əliyev gənclər qarşısında mühüm vəzifələr qoyaraq demişdir: *“Hər bir gənc Azərbaycanın müstəqil gələcəyini təmin etmək üçün Vətəni sevməlidir, ölkəni sevməlidir, torpağı sevməlidir, xalqımızı sevməlidir, millətimizi sevməlidir, dilimizi sevməlidir, dinimizi sevməlidir, milli ənənələrimizi sevməlidir. Bunları sevməyən adam, onları özü üçün mənəvi əsas edibilməyən gənc həyatda özünə yer tapa bilməyəcəkdir və şübhəsiz ki, bizim ictimai-siyasi prosesdə, müstəqil Azərbaycanın inkişafında lazımi qaddar iştirak edə bilməyəcəkdir”*. Bu gün Azərbaycan gəncliyi ictimai həyatın bütün sahələrində aktiv fəaliyyəti ilə seçilir, siyasi, iqtisadi, humanitar, sosial tədbirlərin həyata keçirilməsində fəal iştirak edir. Eyni zamanda Azərbaycan gəncləri idman, elm, mədəniyyət, incəsənət və digər sahələrdə böyük nailiyyətlər əldə edir, dövlətçilik ənənələrini daim uca tutur, ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi xəttinə sdaqət ruhunda böyüyür.

**Naxçıvan Muxtar Respublikası
Gənclər və İdman Nazirliyinin
mətbuat xidməti**

ŞƏRQ qapısı

Baş redaktor:
TURAL SƏFƏROV

**Ünvan: AZ-7000,
Naxçıvan şəhəri, “Təbriz” küçəsi, 1.**

**Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Müxbirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: serqqapisi@nakhchivan.az**

Qeydiyyat №: 575

**Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır**

Nömrəyə məsul: Əli Cabbarov

**Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib və
“Əcəmi” NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.**

Tiraj: 3940. Sifariş № 1027